Torstai 18. heinäkuuta 2019

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

PÄÄTÖSLAUSELMAT

EUROOPAN PARLAMENTTI

P9_TA(2019)0004

Hongkongin tilanne

Euroopan parlamentin päätöslauselma 18. heinäkuuta 2019 Hongkongin tilanteesta (2019/2732(RSP))

(2021/C 165/01)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon Hongkongista aiemmin antamansa päätöslauselmat,

— ottaa huomioon Euroopan ulkosuhdehallinnon (EUH) tiedottajan 12. kesäkuuta 2019 antaman julkilausuman meneillään olevista mielenosoituksista, joilla vastustetaan ehdotettuja luovutusuudistuksia Hongkongissa,

— ottaa huomioon EUH:n tiedottajan 1. heinäkuuta 2019 antaman julkilausuman Hongkongin viimeaikaisista tapahtumista,

— ottaa huomioon, että 4. huhtikuuta 1990 hyväksyttiin Hongkongin erityishallintoalueen peruslaki, joka tuli voimaan 1. heinäkuuta 1997,

— ottaa huomioon Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen ja Kiinan kansantasavallan hallituksen 19. joulukuuta 1984 Hongkongin kysymyksestä antaman yhteisen julistuksen,

— ottaa huomioon 8. toukokuuta 2019 annetun komission sekä komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan yhteisen kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle: ”Hongkongin erityishallintoalue: vuosikertomus 2018”,

— ottaa huomioon 9. huhtikuuta 2019 pidetyssä EU:n ja Kiinan 21. huippukokouksessa annetun yhteisen lausuman,

— ottaa huomioon EU:n ja Kiinan ihmisoikeusvuoropuhelun, joka käynnistettiin vuonna 1995 ja jonka 37. kierros käytiin Pekingissä 1.–2. huhtikuuta 2019,

— ottaa huomioon komission sekä varapuheenjohtajan / korkean edustajan 12. maaliskuuta 2019 antaman yhteisen tiedonannon Euroopan parlamentille ja neuvostolle aiheesta ”Strateginen katsaus EU:n ja Kiinan suhteisiin”,

— ottaa huomioon 16. joulukuuta 1966 tehdyn kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen,

— ottaa huomioon kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastaisen YK:n yleissopimuksen,

— ottaa huomioon vuonna 1948 annetun ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen,

— ottaa huomioon marraskuussa 2018 tehdyn YK:n määräaikaisarvioinnin Kiinasta,

— ottaa huomioon työjärjestyksen 144 artiklan 5 kohdan ja 132 artiklan 4 kohdan,

A. katsoo, että ihmisoikeuksien, demokratian ja oikeusvaltioperiaatteen edistämisen ja kunnioittamisen olisi oltava EU:n ja Kiinan pitkäaikaisen suhteen ytimessä, sillä EU on sitoutunut ylläpitämään näitä arvoja ulkoisessa toiminnassaan ja Kiina on ilmaissut kiinnostuksensa juuri näiden arvojen kunnioittamiseen omassa kehitys- ja kansainvälisessä yhteistyössään;

B. ottaa huomioon, että Hongkongin erityishallintoalueen hallitus antoi karkumatkalla olevia rikoksentekijöitä ja keskinäistä oikeudellista avunantoa rikosasioissa koskevan tarkistetun vuoden 2019 lakiehdotuksen (Fugitive Offenders and Mutual Legal Assistance in Criminal Matters Legislation (Amendment) Bill 2019), jolla on tarkoitus muuttaa karkumatkalla olevia rikoksentekijöitä koskevaa asetusta (Fugitive Offenders Ordinance (FOO)) ja keskinäistä oikeudellista avunantoa koskevaa asetusta (Mutual Legal Assistance in Criminal Matters Ordinance (MLAO));

C. ottaa huomioon, että Hongkongin hallintojohtaja Carrie Lam totesi 9. heinäkuuta 2019, että laajasti arvosteltu säädös on ”kuollut”, mutta ei ilmoittanut, että lakiehdotus perutaan;

D. ottaa huomioon, että lakiehdotus voisi antaa mahdollisuuden ihmisten luovuttamiseen Kiinaan poliittisista syistä ja asettaisi heidät sellaisen oikeusjärjestelmän alaisuuteen, jossa ihmisoikeuksia loukataan vakavasti; ottaa huomioon, että ehdotettujen muutosten mukaan Hongkongin tuomioistuimella ei olisi selkeää nimenomaista toimivaltaa eikä oikeudellista velvoitetta tarkastella eri ihmisoikeuksia tapauksissa, joita käsitellään Manner-Kiinaan tai muiden maiden tuomioistuimissa;

E. ottaa huomioon, että Manner-Kiinan oikeuslaitos ei ole riippumaton hallituksesta eikä Kiinan kommunistisesta puolueesta ja että sille ovat ominaisia mielivaltaiset pidätykset, kidutus ja muu huono kohtelu, oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan oikeuden vakavat loukkaukset, tahdonvastaiset katoamiset sekä erilaiset järjestelmät, joissa ihmisiä pidetään eristettyinä ilman oikeudenkäyntiä;

F. ottaa huomioon, että monet hongkongilaiset demokratia-aktivistit ja liikemiehet pelkäävät, että heidät luovutetaan Manner-Kiinaan;

G. ottaa huomioon, että hongkongilaiset ovat lähteneet ennennäkemättömässä määrin kadulle ja käyttäneet rauhanomaisesti kokoontumista ja mielenosoittamista koskevia perusoikeuksiaan; ottaa huomioon, että 12. kesäkuuta 2019 kymmenet tuhannet mielenosoittajat kokoontuivat lakiasäätävän neuvoston rakennuksen ympärille ja sen lähellä oleville teille ja kehottivat hallitusta luopumaan ehdotetuista muutoksista Hongkongin luovutuslainsäädäntöön;

H. ottaa huomioon, että yli 70 ihmisoikeusjärjestöä, kuten Amnesty International, Human Rights Watch, Human Rights Monitor, Hongkongin asianajajaliitto ja Hongkongin tuomariyhdistys lähetti Hongkongin hallintojohtajalle Lamille yhteisen kirjeen, jossa pyydettiin, että hänen johtamansa hallinto luopuu luovutusta koskevasta lakiesityksestä, koska se vaarantaa ihmisoikeuksien kunnioittamisen;

I. ottaa huomioon, että Hongkongin poliisi käytti pienen mielenosoittajaryhmän väkivaltaisia toimia tekosyynä käyttää tarpeetonta ja liiallista voimaa rauhanomaista enemmistöä vastaan, ja käytti muun muassa kyynelkaasua, kumiluonteja, ammuttavia papupusseja ja pippurisumutetta sekä leimasi tapahtuman mellakaksi, mikä johti siihen, että kymmeniä ihmisiä pidätettiin; ottaa huomioon, että useita ihmisiä syytettiin mellakoinnista, josta voi saada 10 vuoden vankeustuomion;

J. ottaa huomioon, että vuosien mittaan Hongkongin asukkaat ovat olleet todistamassa joukkomielenosoituksia, joissa puolustetaan demokratiaa ja peruslain täysimääräistä täytäntöönpanoa, ja että tällaisia mielenosoituksia ovat olleet muun muassa niin sanotun sateenvarjoliikkeen järjestämät protestit vuonna 2014 sekä tiedotusvälineiden vapautta tukeneet mielenosoitukset ja myös hongkongilaisten kirjakauppiaiden katoamista vastustaneet mielenosoitukset;

K. ottaa huomioon, että vuoden 2015 lopussa katosi neljä Hongkongin asukasta, muun muassa Gui Minhai ja yksi maassa vieraileva henkilö, joilla oli yhteyksiä Mighty Current -kustantamoon ja sen kirjakauppaan; toteaa, että kuukausia myöhemmin kävi ilmi, että kyseiset henkilöt olivat pidätettyinä tuntemattomissa paikoissa Manner-Kiinassa; ottaa huomioon, että yksi Hongkongiin palautetuista kirjakauppiaista siirtyi sittemmin karkotusta peläten Taiwaniin;

L. ottaa huomioon, että Hongkongin peruslaissa on säännöksiä, joilla turvataan ihmisoikeuksien ja yksilönvapauksien suoja; ottaa huomioon, että peruslain 27 artiklalla turvataan sananvapaus, lehdistön- ja julkaisuvapaus, sekä yhdistymis- ja kokoontumisvapaus, kulkueiden ja mielenosoitusten järjestämisen vapaus; ottaa huomioon, että peruslain 45 ja 68 artiklassa määrätään, että hallintojohtaja ja kaikki lakiasäätävän neuvoston jäsenet on viime kädessä valittava yleisillä vaaleilla;

Torstai 18. heinäkuuta 2019

M. ottaa huomioon, että EU tukee ”yksi maa, kaksi järjestelmää” -periaatetta ja Hongkongin laajaa autonomiaa;

1. kehottaa Hongkongin erityishallintoalueen hallitusta perumaan karkumatkalla olevia rikoksentekijöitä ja keskinäistä oikeudellista avunantoa rikosasioissa koskevan tarkistetun vuoden 2019 lakiehdotuksen;

2. kehottaa Hongkongin erityishallintoalueen hallitusta välittömästi vapauttamaan kaikki rauhanomaiset mielenosoittajat ja hylkäämään kaikki heitä koskevat syytteet sekä vapauttamaan mielenosoittajat, jotka pidätettiin mielenosoitusten aikana tai niitä valmisteltaessa siksi, että he olivat käyttäneet rauhanomaisesti ilmaisunvapauttaan;

3. kehottaa tutkimaan riippumattomasti, puolueettomasti, tehokkaasti ja nopeasti Hongkongin poliisin voimankäyttöä mielenosoittajia vastaan;

4. korostaa, että EU yhtyy moniin Hongkongin kansalaisten esittämiin huolenaiheisiin ehdotetuista luovutusuudistuksista ja on välittänyt näkemyksensä Hongkongin erityishallintoalueen hallitukselle; korostaa, että lakiehdotuksella on kauaskantoisia seurauksia Hongkongille ja sen kansalaisille, EU:n ja muiden maiden kansalaisille sekä yritysten luottamukselle Hongkongiin;

5. vaatii Hongkongia takaamaan, että sen lainsäädäntö säilyy kaikilta osin Hongkongin kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden mukaisena, mukaan lukien kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen sekä kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen ja halventavan kohtelun ja rangaistuksen vastaisen YK:n yleissopimuksen määräykset;

6. toteaa, että Hongkongin asukkaat ovat viime viikkoina lähteneet kaduille ennennäkemättömän runsaslukuisesti ja että 9. kesäkuuta 2019 heitä arvioidaan olleen yli miljoona ja sitä seuraavalla viikolla jopa kaksi miljoonaa, että mielenosoitukset olivat pääasiassa rauhanomaisia ja että niiden taustalla oli vakava huoli ehdotetusta luovutuslainsäädännöstä;

7. korostaa, että Hongkongin kansalaisten oikeudet on yleisesti turvattu Hongkongissa, mutta on erittäin huolissaan kansalaisoikeuksien, poliittisten oikeuksien ja lehdistönvapauden jatkuvasta heikentymisestä; on syvästi huolissaan toimittajiin kohdistuneesta ennennäkemättömästä painostuksesta ja lisääntyvästä itsesensuurista erityisesti silloin, kun käsitellään Manner-Kiinaa koskevia arkaluonteisia kysymyksiä tai Hongkongin erityishallintoalueen hallitusta;

8. korostaa, että peruslain 27 artiklalla turvataan sananvapaus, lehdistön- ja julkaisuvapaus, yhdistymis- ja kokoontumisvapaus sekä kulkueiden ja mielenosoitusten järjestämisen vapaus; kehottaa Hongkongin ja Kiinan viranomaisia varmistamaan peruslakiin kirjattujen ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojelun kaikille kansalaisille;

9. tuomitsee jyrkästi Kiinan jatkuvan ja kasvavan puuttumisen Hongkongin sisäisiin asioihin sekä Kiinan äskettäisen väitteen, jonka mukaan Kiinan ja Yhdistyneen kuningaskunnan vuoden 1984 yhteinen julistus on historiallinen asiakirja, joka ei näin ollen ole enää voimassa; korostaa, että yhteinen julistus sitoo Kiinan hallitusta ylläpitämään Hongkongin laajaa autonomiaa sekä sen oikeuksia ja vapauksia;

10. panee tässä yhteydessä erittäin huolestuneena merkille, että opposition ehdokkaiden, kuten Anges Chown ja entisen lainsäätäjän Lau Siu-Lain, ei sallita asettua ehdolle lakiasäätävän neuvoston täytevaaleihin poliittisten kytköstensä tai näkemystensä vuoksi;

11. kehottaa EU:ta, sen jäsenvaltioita ja kansainvälistä yhteisöä pyrkimään siihen, että käyttöön otetaan asianmukaiset vientivalvontamekanismit, joilla estetään Kiinaa ja erityisesti Hongkongia saamasta tekniikkaa, jota käytetään perusoikeuksien loukkaamiseen;

12. kehottaa toteuttamaan järjestelmällisiä uudistuksia, joilla toteutetaan hallintojohtajan ja lakiasäätävän neuvoston suorat vaalit sellaisina kuin ne on vahvistettu peruslaissa, ja kehottaa sopimaan vaalijärjestelmästä, joka on yleisesti demokraattinen, oikeudenmukainen, avoin ja seurattava ja että se antaa Hongkongin erityishallintoalueen kansalaisille oikeuden valita ehdokkaat ja asettua ehdolle valintaprosessissa kaikkiin johtotehtäviin;

13. toistaa kehotuksensa vapauttaa välittömästi kirjankustantaja Gui Minhai, joka on Ruotsin kansalainen;

14. korostaa EU:n sitoutumista demokratian lujittamiseen Hongkongissa, mukaan luettuina oikeusvaltioperiaate, oikeuslaitoksen riippumattomuus, perusvapaudet ja -oikeudet, avoimuus sekä tiedon- ja ilmaisunvapaus;

15. muistuttaa, että on tärkeää, että EU pyrkii edelleen ottamaan Kiinan viranomaisten kanssa kaikissa poliittisissa ja ihmisoikeuksia koskevissa vuoropuheluissa esille Kiinan ihmisoikeusloukkaukset ja että tässä toimitaan noudattaen EU:n sitoumusta puhua vahvalla, selkeällä ja yhtenäisellä äänellä kyseistä maata koskevissa kysymyksissä; muistuttaa lisäksi, että meneillään olevassa uudistusprosessissa ja lisääntyvässä kansainvälisessä osallistumisessaan Kiina on useita kansainvälisiä ihmisoikeussopimuksia allekirjoittamalla päättänyt osallistua ihmisoikeuksia koskevaan kansainväliseen järjestelmään; kehottaa siksi EU:ta jatkamaan vuoropuhelua Kiinan kanssa sen varmistamiseksi, että se täyttää sitoumuksensa;

16. kehottaa varapuheenjohtajaa / korkeaa edustajaa, Euroopan ulkosuhdehallintoa ja jäsenvaltioita ottamaan nämä huolenaiheet esiin ja varmistamaan vuoropuhelun Hongkongin erityishallintoalueen ja Kiinan hallitusten kanssa;

17. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, Kiinan kansantasavallan hallitukselle ja parlamentille sekä Hongkongin erityishallintoalueen hallintojohtajalle ja lakiasäätävälle neuvostolle.